

Indholdsfortegnelse.

	Side.
Forord	I—IV.
I. Rejser til og i Grønland	1.
II. Geografi	32.
III. Mineralogi og Geologi	50.
IV. Hydrografi	67.
V. Meteorologi, Jordmagnetisme og Astronomi	75.
VI. Botanik	83.
VII. Zoologi	93.
A. Almindelig Zoologi og Skrifter af blandet Indhold	93.
B. Hvirveldyr	97.
C. Leddyr	107.
D. Bløddyr	113.
E. Søpunge	116.
F. Orme og Bryozoeer	116.
G. Straaldyr	119.
H. Urdyr	122.
VIII. Historie	123.
A. Islandsk Sagaliteratur om Grønland	123.
B. Literaturen om Vinlandsrejserne og Vinland	127.
C. Historie, Ethnografi, Kulturforhold	137.
D. Anthropologi	154.
IX. Missionen	161.
X. Forskellige indre Forhold	177.
A. Handel og Bestyrelse	177.
B. Statistik	186.
C. Læge- og Veterinærvesen	188.
XI. Fiskeri og Jagt	189.
XII. Eskimo-Literatur og Sprog	199.
XIII. Kaart	217.
XIV. Tillæg	237.
Rettelser	238.
Forfatterliste	239.

Forord.

Forhenværende Distriktslæge i Grønland C. G. F. Pfaff anvendte de sidste Aar af sit Liv til at foretage meget betydelige Samlinger til en grønlandsk Bibliografi. Desværre lykkedes det ham ikke at gøre denne færdig, og ved hans Død erhvervedes Samlingerne af den kgl. grønlandske Handel, hvorfra de gik over til Commissionen for Ledelsen af geologiske og geografiske Undersøgelser i Grønland, der besluttede at lade dem bearbejde og udgive. I Efteraaret 1885 overdroges dette Hverv til mig, og med nogle Afbrydelser har jeg siden været optaget af dette ret omfattende Arbejde. Det foreliggende Værk er saaledes Frugten af Dr. Pfaffs og mine Bestræbelser. Overalt — med Undtagelse af 1ste og delvis 8nde Afsnit, der helt og fra ny af ere udarbejdede af Udgifveren, og 13de Afsnit, der væsentlig er bygget paa Geologen K. J. V. Steenstrups fortrinlige fotografiske Samling af ældre grønlandske Kaart — ere de Pfaffske Fortegnelser lagte til

Préface.

M. C. G. F. Pfaff, ancien médecin au Grønland, employa les dernières années de sa vie à rassembler un nombre considérable de notices en vue d'une bibliographie grønlandaise. Malheureusement il ne réussit pas à la terminer et, à sa mort, ses notices furent acquises par le Commerce Royal Grønlandais, d'où elles passèrent entre les mains de la commission chargée de diriger les recherches géologiques et géographiques en Grønland, qui résolut de les faire compléter et publier. Cette vaste tâche me fut confiée dans l'automne de 1885 et, sauf quelques interruptions, j'ai depuis lors consacré tout mon temps à la remplir. Le présent ouvrage est ainsi le fruit des efforts du Dr. Pfaff et des miens. A l'exception de la 1re comme aussi en partie de la 8e section, qui ont été entièrement refondues, et de la 13e, qui s'appuie principalement sur la belle collection photographique d'anciennes cartes du Grønland de M. le géologue K. J. V.

Grund for Arbejdet. Dette Materiale har jeg derefter paa bedste Maade søgt at fuldstændiggjøre og rette, dels ved Undersøgelser i vore Bibliotheker og Manuskript-samlinger, dels ved Benyttelsen af andre bibliografiske Hjælpe-midler, og da særlig *Catalogue of Scientific Papers*, Compiled and Published by the Royal Society of London; *Die Literatur über die Polar-Regionen der Erde von J. Chavanne, A. Karpf und Le Monnier*, Wien 1878; «Authorities on Arctic Meteorology» in: *Report on the Proceedings of the United States Expedition to Lady Franklin Bay, Grinnell Land, by Adolphus W. Greely*. Vol. II. Washington: Governm. Print. Office. 1888; *Literaturfortegnelserne i Petermann's Geogr. Mittheilungen og Zeitschrift für Erdkunde*, samt en Række lignende Værker, der enten ere anførte i Noter under Texten eller ere saa almen bekendte, at enhver Omtale her er overflødig.

De saaledes reviderede Lister ere dernæst — i hvert Fald for de vigtigste Afsnits Vedkommende — blevne gennemsete og kompletterede af Mænd, der ere særlig fortrolige med disse Afsnit af den grønlandske Literatur, og som med stor Velvilje og Opofrelse have taget sig af Arbejdet. Blandt disse skylder jeg navnlig at bringe min varmeste Tak til Dhrr. Pastor, Lic. theol. H. M. Fenger, cand.

Steenstrup, les listes de M. Pfaff constituent partout la base de ce travail. J'ai cherché à compléter et à rectifier ces listes le mieux possible, soit par des recherches dans nos bibliothèques et nos collections de manuscrits, soit en m'aidant d'autres ouvrages bibliographiques et, en particulier, des suivants: *Catalogue of Scientific Papers*, Compiled and Published by the Royal Society of London; *Die Literatur über die Polar-Regionen der Erde, von J. Chavanne, A. Karpf und Le Monnier*, Wien 1878; «Authorities on Arctic Meteorology» in: *Report on the Proceedings of the United States Expedition to Lady Franklin Bay, Grinnell Land, by Adolphus W. Greely* Vol. II. Washington: Governm. Print. Office. 1888; la Bibliographie dans les *Geogr. Mittheilungen de Petermann et Zeitschrift für Erdkunde*, et une série d'ouvrages analogues qui sont ou cités dans des notes sous le texte, ou si bien connus qu'il est superflu de les mentionner.

Les listes ainsi revisées — au moins en ce qui concerne les sections les plus importantes — ont ensuite été revues et complétées par des hommes versés dans ces branches de la littérature grønlandaise, et qui ont mis la plus grande obligeance à se charger de ce travail. Parmi eux, je dois adresser mes sincères remerciements notamment à MM. le pasteur et Lic. theol. H. M. Fenger,

III

med. & chir. Søren Hansen, Departements-Direktør H. Hørring, Professor F. Johnstrup, Bibliothekar Kr. Kaalund, Professor Joh. Lange, Capitain i Flaaden C. Normann, Bestyrer A. F. W. Paulsen, Dr. phil. H. Rink, Professor G. Storm i Kristiania, Professor E. Warming o. fl. a.

Om selve den redaktionelle Del af Arbejdet skal endnu bemærkes følgende. De naturvidenskabelige Afsnit samt den islandske Sagaliteratur om Grønland ere ordnede alfabetisk efter Forfatterens Navne, medens derimod de historiske og alle øvrige Afsnit, hvor Tidsfølgen har nogen Betydning, ere ordnede kronologisk. Ordningen findes overalt angivet under Overskriften. Tidsskrifter o. l. periodiske Værker citeres i en saa knap Form som mulig, og overalt har jeg søgt at benytte et lignende Forkortelsessystem som det, der er bragt til Anvendelse i «Catalogue of Scientific Papers». Formentlig trænge disse Forkortelser (med Undtagelse af de S. V anførte) dog ikke til nærmere Forklaring, og jeg har derfor troet at kunne undvære en vidtløftig Tidsskriftsfortegnelse. Kun skal jeg bemærke, at Abreviaturerne: «Kjøbenhavn, Oversigt; Kristiania, Forhandlinger; Stockholm, Öfversigt» betegne periodiske Skrifter, udgivne af de paagældende videnskabelige Selskaber, der have deres Sæde i de nævnte Hovedstæder.

Søren Hansen, Cand. med. & chir., H. Hørring, directeur du Commerce Royal Grønlandais, le Professeur F. Johnstrup, le bibliothécaire Kr. Kaalund, le professeur Joh. Lange, C. Normann, capitaine de frégate, A. F. W. Paulsen, directeur de l'Institut météorologique, le Dr. phil. H. Rink, G. Storm, professeur à Christiania; le professeur Eug. Warming, etc.

Pour ce qui regarde la rédaction, j'ai encore à faire les remarques suivantes. Les sections des sciences naturelles et les sagas islandaises concernant le Grønland sont rangées par ordre alphabétique d'après les noms des auteurs, tandis que les sections historiques et toutes celles où l'ordre des temps a quelque importance sont rangées en ordre chronologique. L'ordre suivi est partout indiqué sous le titre. Les revues et autres ouvrages périodiques sont cités sous la forme la plus brève possible, et j'ai cherché à me servir partout d'un système d'abréviations analogue à celui qui est employé dans le «Catalogue of Scientific Papers». Ces abréviations (sauf celles mentionnées p. V) n'ont, je pense, pas besoin d'autre explication, et c'est pourquoi j'ai cru pouvoir me dispenser de donner une liste détaillée des recueils périodiques. Je ferai seulement remarquer que les abréviations:

Ved Citationerne anføres som Regel først Aarstallet, dernæst Bindets Nr. og endelig Sidetallet. Linn. Soc. Trans. London. 1818. 12: 227—59 betyder altsaa: Transactions of the Linnean Society. London. 1818. 12. Bind. S. 227—59. Ved alle Værker, der ikke ere Oktaver, har jeg, forsaavidt det har været mig muligt, anført Formatet; derimod har jeg desværre maallet opgive at anføre Bøgenes Paginalat, da en stor Del af de citerede Skrifter ikke findes i vore Bogsamlinger.

«Kjøbenhavn, Oversigt; Kristiania, Forhandlinger; Stockholm, Öfversigt» désignent des recueils périodiques publiés par des Sociétés scientifiques qui ont leur siège dans ces capitales.

Dans les citations, j'indique d'abord l'année, puis le numéro du volume et enfin la page; ainsi Linn. Soc. Trans. London. 1818. 12: 227—59 signifie: Transactions of the Linnean Society. London. 1818. 12. Volume. p.227—59. J'ai, autant que possible, indiqué le format de tous les ouvrages qui ne sont pas in 8°; mais j'ai dû renoncer à citer la page, un grand nombre des ouvrages cités ne se trouvant pas dans nos bibliothèques.

P. Lauridsen.

Forkortelser.

- A. M.** Den Arnæmagnæanske Haandskriftsamling paa Universitets Bibliotheket.
- B. U. H. Additam.** Universitets Bibliothekets Additament.
- G. Kgl. S.** Det store kgl. Bibliotheks gamle kgl. Samlinger.
- H. S.** Hakluyt Society.
- Kall.** Den Kallske Manuskript-samling paa det store kgl. Bibliothek.
- L. H. S.** Den Ledreborgske Haandskriftsamling.
- N. Kgl. S.** Det store kgl. Bibliotheks nye kgl. Samlinger.
- R. G. S.** The Royal Geographical Society.
- S. A. M.** Sorø Academis Manuskriptsamling.
- S. K. A.** Søkaart Arkivet.
- Thott.** Den Thottske Manuskript-samling paa det store kgl. Bibliothek.
- * efter Numeret betegner Manuskripter.

Abréviations.

- A. M.** Collection des manuscrits du legs Arne-Magnusson.
- B. U. H. Additam.** Supplément de la bibliothèque de l'Université.
- G. Kgl. S.** Anciennes collections royales de la grande bibliothèque royale.
- H. S.** Hakluyt Society.
- Kall.** Collection des manuscrits d'Abraham Kall à la grande bibliothèque royale.
- L. H. S.** Collection des manuscrits de Ledreborg.
- N. Kgl. S.** Nouvelles collections royales de la grande bibliothèque royale.
- R. G. S.** The Royal Geographical Society.
- S. A. M.** Collection des manuscrits de l'Académie de Sorø.
- S. K. A.** Archives des cartes de la marine.
- Thott.** Collection des manuscrits Thott à la grande bibliothèque royale.
- Les numéros accompagnés du signe * désignent des manuscrits.